

**Poli à lɛtɛɛɛŋi niŋɔyɪiŋi ŋgemu  
tun Timɔti á ke  
Mpe yii à yaa yii cè mà jwo yii jyè  
lɛtɛɛɛŋi funŋɔ jwumpe e ke**

Poli u à ŋge lɛtɛɛɛŋi tun Timɔti á. Timɔti tunji na mpyi Girɛki. U nuŋi sí ɲyɛ Yahutu, uru Yahutucwɔŋi mpyi a pa uye kan Yesu á.

ɲyɛ tɛni i Poli à Jwumpe Nintanmpe jwo Azi kùluni shiinbil'á ke, u ná Timɔti à piye ɲya. Lire pyiŋkanni na pi à jyè piye e. Mà Poli yaha Kile jwumpe ɲjwuŋi na, tooyo niɲyahay'e Timɔti mpyi maha ŋkàre ná u e. Dánafeebii kuruwɲi kani li mpyi a Poli funŋɔ pɛn ke, u mpyi maha Timɔti tunni pire dánafeebil'á. Mà Timɔti yaha Kile jwumpe ɲjwuŋi na Efese kànhe e, Poli à ŋge lɛtɛɛɛŋi niŋɔyɪiŋi tùugo u á maa kapyaa sicyɛɛre cya u á.

U à yi jwo u á na cyelentiibii kafinivinibii pi ɲyɛ na Kile jwumpe labali na yu Efese kànhe yaha kurugo ke, na Timɔti u yi jwo dánafeebil'á na pi àha ntaha pire ɲwɔh'i mɛ, na pi Kile kuni ɲyɛ sèe mɛ. Pi maha jwo na diɲyɛŋi yaayi pun'à pi, na ŋgemu la ká mpyi si shwɔ yire yapiyi na ke, urufoo mú sí ɲyɛ a yaa u fúru pyi mɛ. ɲka Poli à jwo na yaayi Kile à dá diɲyɛŋi i ke, yire pun'à ɲwɔ.

U à Kile pèenɲkanni jwo u á.

Pyiŋkanni na dánafeebii kacwɔnribil'à yaa pi pyi ke, Poli à lire jwo u á mú.

Timŏti na mpyi cyelentu nànjiiibile. Lire kurugo yereŋkanni na u à yaa u a dánafeebii yerege ke, Poli à lire kuni le u taan.

*Poli à Timŏti shéere*

<sup>1</sup> Mii Poli u nyε Yesu Kirisita tūnntunŋo mà tàanna ná wuu shwofoonji Kile tūnnture e ná Yesu Kirisita, wuu sòŋŋore tatahage e ke, <sup>2</sup> mii u à ŋge letereŋji tun mu á, Timŏti, mu u nyε mii jyanji sèese wuŋi mà tàanna ná Kile kuni i. Wuu Tuŋji Kile ná wuu Kafoonji Yesu Kirisita pi jwŋo ma na, pi i jùŋaara ta ma na, pi i yyeyiŋke kan ma á.

*Poli à cyelentiibii kafnivinibii kyaa jwo Timŏti á*

<sup>3</sup> Bà mii à yi jwo a waha mu á, mii niŋkareŋji Masedoni kùluni i mε, mu à yaa mu u ntèen Efese kànhe e, cyelentiibii pi nyε na Kile Jwumpe labali na yu ke, maa pi sige lire na. <sup>4</sup> Yi jwo pi á na pi àha piye pwŋo jwunjyempe laaga baa wumpe ná pi à fworu tulyeyi njemu i ke, yire siifeebii mεyi nàkaante laaga baa woore niŋkwombaare na mε. Cyire karigii maha nàkaante nyahage, cyi nyε a yyaha tí ná Kile nyii wuuni i mε, wuu maha lire ndemu cè u kuni cye kurugo ke. <sup>5</sup> Kuru yerege jùŋke ku nyε pi á, bà pi si mpyi si pi shinjεεbii kyaa táan piy'á ná zòvynre ná funjεenŋke ná dáníyanji sèe wuŋi i mε. <sup>6</sup> Nka pìi na nyε wani, pir'à kàntugo wà lire kun'á, maa ŋkwôro na jwumpe laaga baa wumpe kanni yu. <sup>7</sup> Pi la nyε si mpyi Kile Saliyanji cyelentii, mà li ta jwumpe pi nyε na yu ke, pi nyε a puru yyaha cè mε. Pi à piye pwŋo maa sùpyire kâlali ndemu na ke, pi nyε a lire cè mε.

<sup>8</sup> Kile Saliyaŋi wi ke, wuu à li cè na u à jwɔ, ŋka fo sùpyire ká a ŋkálali u na na jwɔge. <sup>9</sup> Wuu à li cè mú na uru Saliyaŋi nyε a tɛŋε shintiibii kurugo mε, ŋka u à tɛŋε shinpiibii kurugo. Mpii pi à jùŋɔ kyán Kile na ke, mpii pi nyε pi nyε na fyáge Kile na mε, ná kapimpyiibii, Kile à Saliyaŋi tɛŋε pire mpii puni mεε na. Mpii pi nyε pi nyε na Kile pêre mú mε, ná Kile mεkεεge feebii ná mpii pi à pi sifeebii cùmu lemε pi ke\*, ná supyiboompai, Kile à u Saliyaŋi tɛŋε pire puni mεε na, <sup>10</sup> ná jacwoobii ná nàmbaabii pi maha wwùu ná piye e ke, ná mpii pi maha sùpyire cwôre na mpéréli ke, ná kafinivinibii ná mpii pi maha ŋkâre Kile na laaga baa ke, ná kyaa maha kyaa l'à kântugo wà kàlaŋi niŋcɛŋŋ'á ke, Kile à Saliyaŋi tɛŋε cyire karigii puni pyifeebii mεε na. <sup>11</sup> Uru kàlaŋi niŋcɛŋŋi na nta Jwumpe Nintanmpe e, mpe p'à Kile pèente cyêe wuu na ke. Kileni u nyε yyeyiŋke kanfooni ke, uru u à mpe jwumpe kan mii á.

*Poli à fwù kan Kile á, jaha na ye Kile à jwɔ u na maa u shwɔ*

<sup>12</sup> Mii à fwù kan wuu Kafooni Yesu Kirisita á, jaha na ye u à cyεge taha mii na, maa mii pyi u báarapyi, maa fànha kan mii á uru báaraŋi mεε na. <sup>13</sup> Mà li ta tèecyiini i, mii mpyi na u mεge kèεge, mpii pi à dá u na ke, marii pire kyérege, marii pi cyere mú. Nka Kile à jùŋaara ta mii na, jaha na ye mii mpyi na cyire karigii pyi cyi jɔcèmbaanŋi funŋke e, mii mpyi na sàha ŋkwò a dá Yesu na mε. <sup>14</sup> Nka wuu Kafooni Kile à jwɔ mii na sèe sèl'e, maa mii tège, ka mii i dá Yesu Kirisita na,

\* **1:9** Pii maha jwo: «ná mpii pi maha pi sifeebii bùu ke».

maa u kyaa táan nay'á. <sup>15</sup> Mpe jwumpe na nyε kaηyεε, sùpyire pun'à yaa ti ηεε pu na: Yesu Kirisita à pa dīnyεηi i si kapimpyiibii yige pi kapegigil'e. Pire kapimpyiibil'e, mii wogigii cyi à pi pi puni wogigii na. <sup>16</sup> Nka Yesu Kirisita à ηùñaara ta mii na, mii u mpyi kapimpyiibii puni nimpinji ke, lire nde cye kurugo, u à u lùtaanni cyêe sùpyire na. U à tire yyecyeente pyi sùpyir'á, nte ti sí n-pa dá u na si shìηi niηkwombaanji ta ke. <sup>17</sup> Pèente ti taha saanrefoo Kile na tèrigii puni i, uru u nyε ηyii na tèrigii puni i ke, sùpya nyε na u ηaa mε; uru u nyε Kilenji niηkinñi fo tèekwombaa. Amiina!

*Poli à Timōti yεε na u uye pwō Kile kuni na*

<sup>18</sup> Mii jyanji Timōti, mii à nte tūnnture jwo mu á mà tàanna ná Kile tūnntunmpii pìi jwum'i, mpe p'à fyànha a jwo mu kyaa na ke. Zhìηi mu nyε na leni bà sùpyire si mpyi si kàlanji sèe wunji ta mε, puru jwumpe pu fànha kan ma á lire zhìleni na. <sup>19</sup> Maye pwō Kile kuni ñaraanji na ná funηcεηη'i. Kuru funηcεηηk'à pìi kùuηō, ka pi Kile kuni ñaraanji si yyére shwōhōl'e, mu à jwo bakwōōgō k'à fūru maa ntîge lwōhe ηwōh'i. <sup>20</sup> Nàmbaa shuunni na nyε pire e, Imεne ná Alεzandiri, mii à pire yaha Sitaanninji á, pi i ηkyaalaa, bà pi si mpyi pi àha núru raa Kile mεge kèεge mε.

## 2

*Dánafeebil'à yaa pi a Kile ñáare sùpyire puni kurugo*

<sup>1</sup> Nyε yaage niηcyiige mii nyε na ηcaa dánafeebil'á ke, kuru ku nyε ηke: yii a Kileñareyi niηcεηηyi shinji puni pyi, yii raa u ñáare sùpyire puni kyaa na, yii raa fwù kaan u á ti puni kurugo. <sup>2</sup> Yii a Kile ñáare

saanbii ná shinbwoobii puni kurugo, bà wuu si mpyi si ntèen yyeñin̄ke ná fèrempe e, s'a Kile père ná ñaarañkanna niñcenn'i mε. <sup>3</sup> Lire l'à ñwɔ, lire mú l'à táan wuu Shwofoon̄i Kile á. <sup>4</sup> U la ñye sùpyire puni si shwɔ, ti i sèen̄i cè. <sup>5</sup> Naha kurugo ye Kile na ñye niñkin, sìsurulen̄e niñkin mú u ñye u ná sùpyire puni shwɔh̄ol'e, sùpya u ñye u wi, Yesu Kirisita kyaa li. <sup>6</sup> U à uye kan mà pyi sùpyire puni ñùngwulwɔrɔ ti kapegigil'e. Kile ñyii tèn'à nɔ ke, u à lire pyi si li cyêe sùpyire na na uru la ñye ti i shwɔ.

<sup>7</sup> Puru jwumpe ñjwuñi kurugo, Kile à mii Poli t̄iñ'a pyi u t̄unntun̄ɔ. Mii ñye a finε mε, sèe u ñye u wi, supyish̄iñi san̄i u ñye u ñye Yahutuu mε, Kile à mii tun na mii u sà a pire taanni u kuni ñaarañkanni na, lire kuni li ñye sèen̄i.

*Pyiñkanni na nàmbaabii ná cyeebil'à yaa pi a Kile kuni ñaare ke*

<sup>8</sup> Ñye cyaga maha cyag'e dánafeebii na bínnini ke, mii la ñye nàmbaabii pi a pi cyeyi ȳirige, pi raa Kile ñáare ná zòv̄yinre e, l̄uyirili ná jwuñyahama baa.

<sup>9</sup> Mii la mú ñye cyeebii pi pi v̄aññyi nindeyi cè. Pi à yaa pi a v̄àanya leni ñjemu yi ñye yi s̄i pi ñjini faha mε. Pi ñye a yaa pi a ñùñyi p̄wu sùpyire s'a pi cyêre kampyahii na mε, pi ñye a yaa pi a v̄aññyi lon̄gara wuyi ná p̄ucyage yaayi lon̄gara wuyi leni mε, mu à jwo s̄eññi wuyi ná ñkèen̄curigii lon̄gara wogigii. <sup>10</sup> Ñka pi p̄ucyage yaleer'à yaa ti pyi kac̄en̄mpyiini, ceewe maha ceewe u ñye na Kile père ke, amuni u à yaa u pyi. <sup>11</sup> Mà bâra lire na, cyeebii ká mpyi Kile Jwumpe tajwuge e, pi à yaa pi t̄èen tanuge e, pi raa pu n̄uru pi raa ñaare pi a ntàanni ná p'e. <sup>12</sup> Mii ñye a ñεε ceewe u a sùpyire

kâlali na cyeebii nyε nàmbaabii nùŋo na mε, u à yaa u tèn tanuge e\*. <sup>13</sup> Lire kajwuuni li nyε, Kile à Adama dá yyecyiige na, lire jwòhò na maa Awa dá. <sup>14</sup> Adama bà Sitaannini à jwò fáanna yyecyiige na mε, ŋka ceenji u à fyâha a jwò fáanna, ka u u Kile jwòmεeni yaha. <sup>15</sup> Ceenji pyiisini sì n-jà u pyi u pòon u nùmpañke e mε, li tεgeni li nyε u kwôro Kile kuni i ná tâange ná tufeempe e, u uye pèrege cè.

### 3

#### *Dánafeebii kurunke kàanmucyafeebii kani*

<sup>1</sup> Mpe jwumpe na nyε kaŋyεε: ŋgemu la ká mpyi si mpyi dánafeebii kurunke kà kàanmucyafoo ke, urufoo la na nyε si kyaa niŋcennε pyi. <sup>2</sup> Dánafeebii kurunke kàanmucyafoon'á yaa u pyi sùpya, tìgire cyaga nyε ŋgemu na mε, u à yaa u kúu u cwonji na\*, u u uye pèrege cè, u nyε a yaa u kyaa pyi a tòro li tεgeni taan mε, u à yaa u pyi sùpya ŋgemu u à tíi ke, u à yaa u pyi nàmpònmaraawa, u u já u a sùpyire kâlali u a jwòge Kile kuni jaaraŋkanni na. <sup>3</sup> U nyε a yaa u pyi sinmbya mε, u mú nyε a yaa u pyi supyikyanga mε, ŋka u à yaa u pyi nùmpinεfoo. U nyε a yaa u pyi kàshikwòn mε, u múnaani mú nyε a yaa li lwó a pwò nàfuunji na mε. <sup>4</sup> U à yaa u já u pyεngε shiinbii cùŋkanni na, u pyiibii s'a u père sèl'e. <sup>5</sup> Yire kajwuuni li nyε, ŋgemu u nyε u nyε a já u pyεngε shiinbii cùŋkanni na mε, di urufoo sí n-jà Kile dánafeebii kurunke yyaha cù n-jwo yε? <sup>6</sup> U mú

\* **2:12** Pii maha jwo: «Mii la nyε cyeebii pi pyi nàmbaabii cyelentii, lire nyε mε pi pyi nàmbaabii nùŋo na mε. Pi aha mpyi Kile jwumpe tajwuge e pi a yaa pi fyâha, pi raa núru.» \* **3:2** Pii maha jwo: «u à yaa u pyi ceewe niŋkin poo.»

nyε a yaa u pyi sùpya niηjyivənnə Kile kuni i mε, lire nùŋke ku nyε u àha ηkwò uye pêe, Kile si ηkwò a u cêεge bà u à Sitaanniηi cêεge mε. <sup>7</sup> Mpii pi nyε pi nyε Kile kuni i ná yii e mε, dánafeebii kurunke kàanmucyafoonjì mú à yaa u pyi ná metange e pire shwəhəl'e, bà sùpyire si mpyi t'àha bú u ηjini faha, u u ηcwo Sitaanniηi kànhanke e mε.

*Dánafeebii kurunke tεγεfeebii kani*

<sup>8</sup> Nyε dánafeebii kurunke tεγεfeebil'à yaa pi pyi metangafee, pi nyε a yaa pi pyi ηwəmyahigii shu-  
unni jwufee mε, pi nyε a yaa pi pyi sinmbyaa mε, pi nyε a yaa pi a nàfuunji caa cyankanna nimpìi na mε. <sup>9</sup> Kuni i Kile à wuu le, ná li mpyi a ηwəhə tèecyìini i ke, pi à yaa pi a lire kuni ηaare ná funvyinge e. <sup>10</sup> Pi à yaa pi kàanmucya sèl'e kampyi tìgìre cyaga nyε pi na mε, pi i nta pi a uru báaraηi pyi.

<sup>11</sup> Cyeebii mú à yaa pi pyi metangafee, pi nyε a yaa pi a sùpyire sannte mεyi kèεge mε, pi à yaa pi piye pèεge cè, pi à yaa pi pyi dánasupyii karigii puni i. <sup>12</sup> Dánafeebii kurunke tεγεfoon' à yaa u kúu u cwonji na†, u à yaa u jà u pyiibii ná u pyεnge shiinbii puni cùŋkanni na. <sup>13</sup> Mpii pi nyε na uru báaraηi pyi na ηwəge ke, pire sí n-kêe. Pi sí raa pi báaraηi pyi fyagara baa Kile kuni i, Yesu Kirisita wwoηεεge e.

*Yaaga maha yaaga Kile à dá ke, yire pun'à ηwə*

<sup>14</sup> Mii na sônηi, li sì mə mε, mii sí n-kàre mu yyére, ηka mii sí ηcyii karigii séme si ntun mu á. <sup>15</sup> Mii mée ká mpyi mii nyε a wyèr'a nə mu yyére mε, mu sí li cè ηge lèterηji cye kurugo, pyiŋkanni na Kile bage

† 3:12 Pii maha jwo: «Dánafeebii kurunke tεγεfoon' à yaa u pyi ceewe niŋkin poo.»

shiinbil'à yaa pi a Kile kuni jaare ke. Kuru bage shiinbii pi nyε Kile nyii wuŋi dānafeebii kurunke, pire pi à kàlanji sèe wuŋi cwəhə cinŋjo ná cinŋkunŋə fiige.

<sup>16</sup> Sèe wi, kani li mpyi a ηwəhə Kile kuni i ke, li mpyi a pēe sèe sèl'e, sùpya sù n-si n-jà nàkaana pyi lire e mε:

Kirisita à uye pyi sùpya, maa uye cyêe sùpyire na,  
Kile Munaani à li cyêe na u à tíi,  
Kile mèlεkεεbil'à u nyā.

U kyal'à jwo supyishiŋi pun'á,  
Dinyeŋi cyeyi puni i, pìl'à dá u na,  
Kile à u lwó a kàre nìnyinŋi na maa u pēe.

## 4

<sup>1</sup> Nyε Kile Munaani à yi fíniŋ'a jwo wuu á na dinyeŋi tèekwooni ká byanhara, pìi sí kàntugo wà Kile kun'á, si ntaha kafinivinibii pìi ηwəh'i, mpìi pi nyε na sùpyire wurugo ke, pire u kàlanji s'à fwooro jínabil'e. <sup>2</sup> Pire cyelentiibii na nyε kafinivinimii, pi à fyinmε tò wwomə na, pi saha sù n-jà sèeŋi cè n-wwú kafinare e mε. <sup>3</sup> Pire cyelentiibii maha sùpyire kálali na fúruŋi nyε a ηwə mε, na yalyire shiŋi puni nyε a yaa t'a lyî mε, mà li ta Kile u à yalyire puni dá. U la nyε mpìi pi à dá uru na maa sèeŋi cè ke, pi fwù kan ur'á pi i ti lyî. <sup>4</sup> Yaaga maha yaaga Kile à dá ke, yire pun'á ηwə, wuu nyε a yaa wuu cyé yaaga na mε, ηka wuu à yaa wuu fwù kan u á yaayi puni kurugo. <sup>5</sup> Wuu à li cè Kile Jwumpe cye kurugo na wuu aha fwù kan u á yaayi njemu kurugo ke, yire maha fíniŋe.

*Yesu Kirisita báarapyiŋi niŋcenŋi*



<sup>6</sup> Mu à yaa mu u ꝑcyii karigii yyaha jwo dánafeebil'á, lire e mu sí n-pyi Yesu Kirisita báarapyi niꝑcɛnɲɛ ɲgemu u na uye ꝑwɔ caa ná kàlani niꝑcɛnɲi i Kile kuni i ke. <sup>7</sup> Ma hà raa jwuꝑjyempe laaga baa wumpe núru mɛ, pu ꝑyɛ a fworu Kile e mɛ. Ta maye taanni Kile yyaha fyagare na.

<sup>8</sup> Mà cyeere taanna karigii cyìi na, lir'à ꝑwɔ, ɲka mà maye taanna Kile yyaha fyagare na, lire tònɲ'à pêe sèl'e ɲaha na yɛ Kile à ꝑwɔmɛɛni lwó wuu á na uru yyaha fyagare sí wuu niꝑjaani ná wuu nùmpañke ꝑwɔ.

<sup>9</sup> Puru na ꝑyɛ sèe, sùpyire pun'à yaa ti ꝑɛɛ uru sèɛɲi na. <sup>10</sup> Nyɛ lire kurugo wuu na báaraɲi pyi, marii zhìɲi leni, ɲaha na yɛ wuu à wuye tíɲɛ Kileni ꝑyii wuɲi na, uru u ꝑyɛ sùpyire puni Shwofoonj, ɲka mpii pi à dá Yesu Kirisita na ke, pire wuuni l'à lyɛ. <sup>11</sup> Mu à yaa mu u cyire karigii yyaha jwo pi á sèl'e maa pi taanna cyi na.

<sup>12</sup> Mu ɲaaraɲkanni niꝑcɛnni l'à yaa li sùpyire sige t'àha bú ɲkwò mu wíi ꝑcwô na mu na ꝑyɛ nàɲkocyaawa mɛ. Mu a yaa mu u ma jwuɲkanni ná ma ɲaaraɲkanni ná ma ntàannamagare ná ma dáníyaɲi ná ma zòvvinre cyêe dánafeebii na, bà pi si mpyi si mu pyiɲkanni lwó cyire karigii puni i mɛ.

<sup>13</sup> Mà jwo mii u nɔ mu yyére ke, maye waha Kile Jwumpe Semɛɲi ɲkàlani na sùpyir'á, maa u jwumpe yyaha jwo pi á, bà pi si mpyi si ntaha pu fye e mɛ. <sup>14</sup> Kile tùnnture ntemu t'à jwo mu kyaa na, ka dánafeebii kacwɔnribii si pi cyeyi taha mu ɲùɲke na, ka mu u Kile màkange ɲkemu ta u báaraɲi mɛɛ na ke, ma hà cye láha kuru na mɛ.

<sup>15</sup> Maye waha maa cyire karigii pyi ná ma fànhe puni i, bà sùpyire si mpyi si ñcè na mu na sì yyaha na Kile kuni i mε. <sup>16</sup> Ma ñaarañkanni kàanmucya. Kàlañi mu ñye na ñkaan sùpyir'á ke, maa uru kàanmucya mú. Maye pwɔ cyire karigii na tèrigii puni i. Lire ká mpyi, mu yabiliñi sí n-shwɔ, mpii pi ñye na mu jwumpe núru ke, pire mú sí n-shwɔ mu cye kurugo.

## 5

### *Yereñkanni na Timoti à yaa u a dánafeebii yerege ke*

<sup>1</sup> Ma hà raa jwuñjwumbaama yu nàñkolyeebii na mε, ñka ta pi yerege ná lùtaanni i mu à jwo mu tii pi. Lire pyiñkanni na mú, ta nàñjiibii yerege mu à jwo mu cìnmpyii. <sup>2</sup> Cìñjyeebii pi ke, ta pire yerege mu à jwo mu nεε pi. Cìpyire mú ti ke, ta tire yerege mu à jwo ma cìnmpyicyee, ñka ná zòvvinre e.

### *Leñkwucyeebii pi à yaa ná ntègɛñi i ke*

<sup>3</sup> Tεgɛfee ñye leñkwucyeebii mpiimu na mε, pire pi à yaa ná ntègɛñi i. <sup>4</sup> Ñka pyii, lire ñye mε ñampyire ká mpyi leñkwucwoñi ñgemu á ke, pir'à yaa pi Kile yyaha fyagare ntaanniñi sì pi pyenyi na, pi i pi sifeebii tugure lwó, bà pi sifeebil'à fyânha a pi woore lwó mε. Lire l'à táan Kile á. <sup>5</sup> Leñkwucwoñi u ñye uye kanni na, ná sùpya ñye u á, ñgemu u sí u tugure lwó mε, ur'à Kile pyi u cyege tatahage, marii u ñáare pìlaga bâra canña na, bà Kile si mpyi si u tège mε. <sup>6</sup> Ñka leñkwucwoñi u ñye mayaare e ke, uru niñkwuñi u ñye, ali mà li ta u ñye nyii na. <sup>7</sup> Ta dánafeebii kálali ñcyii karigii na, bà pi si mpyi s'a cyi kuni ñaare, si mpyi tìgire cyaga baa mε. <sup>8</sup> Shin maha shin à yaa u u cìnmpyiibii tugure lwó, ñka u

pyenge shiinbii wuuni l'à lyε. Ngemu ká mpyi u nyε a lire pyi mε, urufol'à fworō Kile kuni i feefee. Kilecemaabii mú bá à pwórō urufoo na.

<sup>9</sup> Lenkwucyeebii pi à nō yyee beetaanre (60) na ke, l'aha nta pi mpyi a kúu pi nambaabii na, pire mp̄ii m̄eyi y'à yaa y'a sémeni dánafeebii s'a pire tère. <sup>10</sup> Pi à yaa pi pyi metangafee pi kacεηkii cye kurugo, pi à yaa pi ta pi à pi pylibii byé byínkanna niŋcennε na, pi à yaa pi ta pi à nampwuun m̄ara, maa dánafeebii tooyi jyé mú\*, pi à yaa pi ta pi à kanhamafeebii p̄ii t̄εge, pi à yaa pi ta pi à kacεηkii shiŋi puni pyi. Nyε lenkwucyeebii pi nyε amuni ke, pire m̄eyi y'à yaa y'a sémeni.

<sup>11-12</sup> Nka lenkwucyeebii pi nyε cipyire ke, ma hà raa pire m̄eyi sémeni mε. Shwōh̄al'e nambajyiini lage sí n-pa pi ta. Lire ká mpyi, ŋwōmεeni pi maha lwó, na pire sí raa báare Kirisita kann'á ke, pi sí lire k̄εge si k̄antugo wà u á. <sup>13</sup> Mà bâra lire na, mu aha a pi m̄eyi sémeni, pi sí n-pyi s̄aafee s'a ŋaare pyenyi ná yiye shwōh̄al'e laaga baa, là mpyimbaa. Lire kanni bà mε, pi sí n-pyi jwuŋyahamafee, s'a pi ŋwōyi leni s̄ūpyire sannte jwumpe e, s'a jwuŋjwumbaampe yu mú. <sup>14</sup> Lire kurugo mii la nyε lenkwucipyire ti nambaya jyè†, pi i pyi si, pi i yákili yaha pi pyenyi na s̄el'e, bà wuu z̄amp̄εnbii si mpyi pi àha ŋkwò t̄igire cyaga ta wuu na mε. <sup>15</sup> Mii na mpe jwumpe yu ŋaha na yε lenkwucipyire tà à k̄antugo wà Kile kun'á mà kwò, maa ntaha

\* **5:10** Lire t̄eni i, n̄amp̄on̄o n'a mpyi a pa mu yyére, mu mpyi maha bilin̄i wà pyi u à u tooyi jyé. Lire na mpyi bilibii kapyii.

† **5:14** Lire t̄εenni i, wà f̄anha mpyi lenkwucyeebii na mε. U poon̄i kwuŋkwooni k̄antugo, cyage k'à táan u á ke, u mpyi maha sà n̄ambage l̄εge wani.

Sitaanninŋi ƚwəh'i. <sup>16</sup> Dánafeebii shwəhəl'e, ceenŋi wà cìnmpyicyee ká mpyi leŋkwucyee, ur'à yaa u pi tugure lwó, leŋkwucyeebii pi ƚye piye kanni na ke, bà dánafeebii kurunke si mpyi si jà ƚjyére ná pire e me.

*Dánafeebil'à yaa pi a pi kacwənrībii pēre*

<sup>17</sup> Dánafeebii kacwənrībii pi ƚye na pi báaraŋi pyi na ƚwəge ke, pire pi à yaa ná pēente e, yii yaha pire na səl'e, mpiimu bá pi à piye pwə Kile ƚwumpe ƚjwuŋi na ke, pire kaƚye na. <sup>18</sup> Naha kurugo ye y'à ƚwo Kile ƚwumpe Semənŋi i na:

«Mu aha a sūmaŋi bwūun ná nīyi i si u pyàŋi wwū, mu ƚye a yaa mu u yi ƚwəyi pwə me†.»

Yi mú à ƚwo Kile ƚwumpe Semənŋi i na:

«Báaraŋi yà yaa ná u sàraŋi iŠ.»

*Nde Timōti à yaa u pyi wà ha dánafeebii kacwənrənŋi wà cēge u á ke*

<sup>19</sup> Wà ha dánafeebii kacwənrənŋi wà cēge kani là na, ná shiin shuunni taanre ƚye a lire kani ƚya maa li ƚwo mu á me, ma hà ndá li na me. <sup>20</sup> Kacwənrībii pi ƚye na kapegigii pyi ke, pire yeŋe pi sanmpii ƚyii na, bà pire mú si mpyi s'a fyáge si kántugo wà kapegigii na me. <sup>21</sup> Mii sí yi ƚwo n-waha mu á, Kile ná Yesu Kirisita ná u mèlekεebii niƚcwənrībii ƚyii na, na mu à yaa mu u maye waha maa ƚcyii karigii puni pyi. Mu à yaa mu u sùpyire puni cū cūŋkanna niŋkin na, ma hà sùpya pwəwə sùpya na me.

<sup>22</sup> Ma hà funŋke wyēŋe si ma cyeyi taha sùpya ƚwəwə na si u pyi dánafeebii kacwənrəwə me. Shinŋi

---

† **5:18** Duterənəmu 25.4    § **5:18** Levitiki 19.13; Duterənəmu 24.14-15

u nyε na kapegigii pyi ke, ma hà ηgwò ná urufol'e mε, mu à yaa mu u pyi ná zòvynre e tèrigii puni i.

<sup>23</sup> Ma hà raa lùtiige kanni byii mε, ta ερεzen sinmpe nimbilere byii ma funηjanke kurugo, bà mu si mpyi si ηcùuηο mε, ηaha na ye mu nyε na ηcùuηi na ntahali mε.

<sup>24</sup> Pii na nyε wani, pi kapegigii maha ηcè, mà li ta wà sàha ηkwò a pi yíbe mε. Pii wogii sí na nyε wani cyire maha ηcè pi yíbenkwooni kàntugo na.

<sup>25</sup> Amuni li mú nyε kacεnηkii nyε na ja a ηwòhο mε, cyi maha ηaa. Cyi mée ká mpyi cyi sàha ηkwò na ηaa mε, cyire si n-kwôro ηcèmbaa mε.

## 6

*Dánafeebii pi nyε bilere e ke, pir'à yaa pi a pi ηùηufeebii pêre*

<sup>1</sup> Bilibil'à yaa pi a pi ηùηufeebii pêre, bà sùpyire si mpyi t'àha raa Kile mεge kèεge, si wuu kàlanj pyi laaga baa mε. <sup>2</sup> Pi nyε a yaa pi a pi ηùηufeebii ηwò kwùun, na pire na nyε cìnmpyii mà tàanna ná Kile kuni i mε. Nka pi bá à yaa pi a báare pi á sèl'e, ηaha kurugo ye mpiimu á pi nyε na báare ke, pire na nyε ntàannamadanafee.

Cyire karigii jwo a waha dánafeebil'á.

*Cyelentiibii kafinivinibii ná nàfuunji kani*

<sup>3</sup> Wà ha a kàlanj wabere kaan sùpyir'á ηgemu u à kàntugo wà wuu Kafoonji Yesu Kirisita kàlanj ηiηcεnηi ná Kile kun'á ke, <sup>4</sup> urufoo na uye pêre tawage e, u nyε a yafyin cè mε. Jwunyahamafoo u nyε u wi. U maha kàshige kwùun jwumpe laaga baa wumpe ηùηο taan, cyire karigii maha ma ná yijncyεge ná yoge ná cyàhigii ná sònηοpeere <sup>5</sup> ná

nàkaante tēgēle baa woore e sùpyire shwǎhǎl'e. Pire cyelentiibii funḡyi ḡye a ḡwǎ me, pi ḡye na sèḡḡi ḡaa sahaḡki me. Pi na sǎḡḡi na Kile kuni na ḡye nàfuutakuro.

<sup>6</sup> Sèḡḡi na, Kile kuni na ḡye nàfuu li ḡaarafeebil'á, ná pi cyeyaay'à pi funḡyi ḡíḡe. <sup>7</sup> Wuu canzege, wuu ḡye a pa ná yafyin i me, wuu canḡkwuge wuu mú si n-kàre ná yafyin i me. <sup>8</sup> Lire e yalyire ná vǎaḡḡi ká mpyi wuu á, yir'à yaa yi wuu funḡyi ḡíḡe. <sup>9</sup> Mpiimu la ku ḡye si mpyi nàfuufee ke, pire maha piye le kapegigii ḡwǎge e. Sitaannḡi maha pi cǔ bà yatǎḡḡo maha ḡcǔ kǎḡhaḡa na me. Pi ḡyii karigii nimpegigii ná laaga baa wogigii cyi maha pi wuuni kèēge feefee. <sup>10</sup> Naha kurugo ye nàfuuḡi lage ku maha kapegigii shḡḡi puni sini, u lag'à pǎi ta, ka pi i fworō Kile kuni i, maa piye le kyaage e.

### *Poli à Timōti yeḡe*

<sup>11</sup> Nka Timōti, mu u ḡye Kile sùpya ke, laaga tǎḡḡ cyire karigii puni na, ma a maye waha katiḡii mpyiḡi na Kile yyahe taan. Fǎḡha le ma a maye ḡwǎ Kile na, ma a mpyi dǎnasupya, ma a ma shiḡḡeḡbii kyaa tǎan may'á sèl'e, ma a maye waha Kile kuni ḡaaraḡi i, ma a mpyi ḡǔmḡḡeḡfoo. <sup>12</sup> Ta Kile kuni zhḡḡi niḡcēḡḡi leni. Shḡḡi niḡkwombaanḡi ta, uru kurugo Kile à mu yyere, ka mu u uru ḡwumpe ḡwo, maa li cyēe na mu na Kile kuni ḡaare, shiḡḡyahara a lire kani lógo maa li ḡya.

<sup>13</sup> Nye mii sí yi ḡwo n-waha mu á, ḡyii yaayi puni Davoḡḡi Kile ḡyii na ná Yesu Kirisita ḡyii na, ḡḡemu u à sèḡḡi ḡwo Pǎḡse Pilati á ke, <sup>14</sup> mu à yaa mu u Kile tǔḡnture kurigii puni ḡaara. Ma hà tḡḡire cyaga yaha ku ta ma na me, fo mà sà yaa

ná Kafoonji Yesu Kirisita cannuruge e. <sup>15</sup> U sí núru n-pa Kile nyii tère e, Kilenji u nyε yaayi puni nùṅṅ na ke, uru u nyε yyeṅṅke foonji, kilenji wà saha nyε uru kàntugo με, uru u nyε saanbii puni Saanji, kafeebii puni Kafoonji. <sup>16</sup> Uru kanni u nyε Kilenji nyii wuṅi tèekwombaa; cyage e u nyε ke, kuru cyage bèεnmpε mpèenji kurugo, sùpya sì n-jà n-file u na με, sùpya nyii sàha u nya με, sùpya nyii mú sì n-jà u nya με. Pèente ná síṅi u pyi u wuyo, fo tèekwombaa. Amiina!

*Nde nàfuufebil'à yaa pi pyi ke*

<sup>17</sup> Yi jwo nàfuufebil'á na pi àha raa piye père si pi cyeyi taha pi nàfuunji na με, ṅaha na ye nàfuunji na nyε yakwəgə. Pi à yaa pi pi cyeyi taha Kile na, uru u sí yaayi puni kan wuu á, si wuu funṅyijíṅε. <sup>18</sup> Yi jwo pi á na pi a kacεṅṅii niṅyahagii pyi tèrigii puni i, pi àha mpyi cyεṅgarafee με, pi raa pi cyeyaayi yà kaan sùpyir'á ná funṅṅ niṅkinji i. <sup>19</sup> Pi aha a lire pyi, pi sí nàfuu nimbwo ta nùmpañṅa, nàfuunji sèe wuṅi nivwənhəmbaanji ná shiṅi niṅkwombaanji.

*Poli yeεge nizannke Timōti á*

<sup>20</sup> Nyε mii jyaṅi Timōti, tūnnture Kile à le mu cye e ke, ti cū ná ma cyeyi shuunninji i. Jwumpe laaga baa wumpe p'à kàntugo wà Kile kun'á ke, maye kàanmucya puru ná nàkaante nùṅṅ baa woore na. Pii maha cyire karigii sōṅṅi na ṅcè, mà li ta sèe bà με. <sup>21</sup> Pìl'à jwo na pir'á ṅcèṅi ta amuni, mà li ta pi à fworo Kile kuni i.

Kile u ṅwə yii na, u u jwó le yii á.

**KILE JWUMPE SEMEŋI JWUMPE NINTANMPE**  
**New Testament in Senoufo, Supyire Farakala; spp**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Supyire Sénoufo (Sénoufo, Supyire)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

**Copyright Information**

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

**The New Testament**

in Senoufo, Supyire

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.



2015-03-17

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files  
dated 29 Jan 2022

9c94658e-b59d-5cd7-bd2e-4e0770667d41